

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/38/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6415208319
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6415208319.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcu Q. X. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, XXX XX G. K. Z., zastúpený advokátom JUDr. Samuelom Baránikom, so sídlom Podjavorinskej 7, 811 03 Bratislava 1, proti žalovaným 1/ Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. R. B. XX/XX, XXX XX G. K. Z., 2/ X. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. R. B. XX/XX, XXX XX G. K. Z., obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou KRNÁČ s. r. o., so sídlom Námestie slobody 2, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 232 293, v konaní o ochranu vlastníckeho práva o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 18C/247/2015-189 z 27. júna 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku a v časti II. výroku mení takto :

1. Žalovaní v 1/ a 2/ sú p o v i n n í zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva žalobcu vo vzťahu k pozemkom parc. č. C-KN XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m2 zapísanej na liste vlastníctva číslo XXX pre obec I. Z., katastrálne územie S. a k parc. č. C-KN XXXX - ostatné plochy o výmere XXX m2 zapísanej na liste vlastníctva číslo XXXX pre obec I. Z., katastrálne územie S. spočívajúcich vo vypúšťaní odpadových vôd cez tieto pozemky a vo vstupe na tieto pozemky, vykonávaní terénnych a stavebných úprav, s výnimkou vstupu na tieto pozemky, vykonávaní terénnych a stavebných úprav za účelom splnenia povinností uložených výrokom 2 tohto rozhodnutia.

2. Žalovaní v 1/ a 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne na vlastné náklady odstrániť z pozemku parc. č. C-KN XXXX - ostatné plochy o výmere XXX m2 zapísanej na liste vlastníctva číslo XXXX pre obec I. Z., katastrálne územie S. kanalizáciu zameranú vytyčovacím náčrtom vyhotoviteľa F. W. Q.&Q., s.r.o., so sídlom I. Z., vyhotoveným dňa 24.04.2018, číslo objednávky XXXXXXXX-XX/XXXX, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku, do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej časti II. výroku o uložení povinnosti žalovaným 1/ a 2/ odstrániť na vlastné náklady z pozemku parc. č. C-KN XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m2 zapísanej na liste vlastníctva číslo XXX pre obec I. Z., katastrálne územie S. kanalizáciu zameranú vytyčovacím náčrtom vyhotoviteľa F. W. Q.&Q., s.r.o., zo sídlom I. Z., vyhotoveným dňa 24.04.2018, číslo objednávky XXXXXXXX-XX/XXXX a v III. výroku o trovách konania zrušuje a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva žalobcu k pozemkom v katastrálnom území S., parcelného čísla C-KN XXX/ X zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m2 a C-KN XXXX ostatné plochy o výmere XXX m2

spočívajúcich vo vstupe na tieto pozemky, vykonávaní terénnych a stavebných úprav a vo vypúšťaní odpadových vôd cez tieto pozemky (prvý výrok) a na vlastné náklady spoločne a nerozdielne odstrániť z týchto pozemkov kanalizáciu zameranú vytyčovací náčrtom vyhotoviteľa F. služby Q.&Q., s. r. o., číslo objednávky XXXXXXXX-XX/XXXX do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (druhý výrok). Žalobcovi priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (tretí výrok).

1.1 Podľa dôvodov rozhodnutia sa žalobca pôvodnou žalobou doručenou Okresnému súdu Žiar nad Hronom 14.07.2015 a zmenenou žalobou v zmysle uznesenia o pripustení zmeny žaloby z 27.06.2018 domáhal voči obom žalovaným spoločne a nerozdielne ochrany vlastníckeho práva vo vzťahu k pozemkom v jeho výlučnom vlastníctve parcelám č. C-KN XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m² a C-KN XXXX ostatné plochy o výmere XXX m² v katastrálnom území S. spočívajúcich vo vstupe žalovaných na tieto pozemky, vykonávaní terénnych a stavebných úprav a vo vypúšťaní odpadových vôd cez tieto pozemky a uloženia povinnosti žalovaným odstrániť na vlastné náklady kanalizáciu zameranú vytyčovací náčrtom vyhotoviteľa F. služby Q.&Q., s. r. o., so sídlom I. Z. s odôvodnením, že žalovaní 1/ a 2/ zasiahli do vlastníckeho práva žalobcu tým, že vykonali výkop na jeho pozemkoch parcele č. C-KN XXX/X a C-KN XXXX, do ktorého položili kanalizačné rúry, cez ktoré odvádzajú odpadové vody zo svojich nehnuteľností. Žalobca súhlas žalovaným na umiestnenie kanalizácie a vypúšťanie odpadových vôd cez jeho pozemky nedal. Zo strany žalovaných 1/, 2/ ide o neoprávnený zásah do vlastníckeho práva žalobcu. V čase uskutočnenia týchto prác bol žalobca výlučným vlastníkom oboch pozemkov. Vybudovaná kanalizácia bráni žalobcovi v riadnom užívaní svojich pozemkov, na ktorých chce vybudovať bazén a oplotenie. Okrem toho odvádzaná voda nepriaznivo pôsobí na jeho pozemky tým, že ich podmyva. Žalobca sa stal vlastníkom pozemku parcely č. C-KN XXXX v katastrálnom území S. na základe rozhodnutia štátneho orgánu dňom 01.06.2015. Výstavbu kanalizácie previedli žalovaní v období od 12.06.2015 do 24.06.2015. O tom, že vlastníkom parcely č. C-KN XXXX je žalobca žalovaní 1/ a 2/ vedomosť mali, keď žalovaná 1/ bola účastníčkou pozemkových úprav, v rámci ktorých žalobca vlastnícke právo k parcele č. C-KN XXXX v katastrálnom území S. nadobudol.

1.2 Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalobca je podľa LV č. XXX pre katastrálne územie S. vlastníkom C-KN parcely č. XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m² a vlastnícke právo žalobcu k parcele č. C-KN XXXX ostatné plochy o výmere XXX m² je zapísané na LV č. XXXX pre katastrálne územie S.. Listami vlastníctva je podľa názoru súdu prvej inštancie preukázaná aktívna vecná legitímácia žalobcu na podanie žaloby o ochranu vlastníckeho práva. Žalovaní 1/ a 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi, každý v 1/2 C-KN parcely č. XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a parcely č. C-KN XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² podľa LV č. XXX pre katastrálne územie S.. Ohliadkou na mieste samom súd prvej inštancie zistil, že popred rodinný dom žalobcu cez jeho pozemky vedie od rodinného domu žalovaných 1/ a 2/ odpadové potrubie, ktoré vyúsťuje do voľnej prírody. Skutočná trasa kanalizácie bola vytyčená pracovníkom F. služieb Q.&Q., s. r. o., so sídlom I. Z., o čom bol spísaný protokol a vyhotovený vytyčovací náčrt. Podľa vytyčovacieho náčrtu vedie trasa kanalizácie cez pozemky C-KN parcely č. XXXX, XXX/X, XXX (vo vlastníctve žalobcu), XXX/X (list vlastníctva nezaložený, podľa žalobcu obecná asfaltová cesta) a XXX/X (vo vlastníctve žalovaných). Fotografiami predloženými spolu so žalobou súdu prvej inštancie žalobca preukázal, že žalovaný 2/ do jeho vlastníckeho práva realizáciou výkopu a pokládkou kanalizačných rúr neoprávnene zasiahol napriek tomu, že na takýto zásah do vlastníctva žalobcu žalovanému 2/ nesvedčil žiaden občianskoprávny titul. Za vlastníka kanalizačnej prípojky považoval súd prvej inštancie aj žalovanú 1/ ako manželku žalovaného 2/, ktorá sa síce na výstavbe kanalizácie priamo nepodieľala, ale s ktorej súhlasom žalovaný 2/ výstavbu kanalizácie zabezpečoval. Na základe výpovede žalovaného 2/ súd prvej inštancie ustálil, že kanalizačnú prípojku realizoval žalovaný 2/ na vlastné náklady a ďalšie dve rodiny, ktoré sú podľa jeho tvrdenia napojené na túto kanalizáciu sa na jej financovaní nepodieľali. Celý úsek kanalizačnej prípojky bol kopaný prakticky naraz a tvorí jeden funkčný celok. Kanalizácia nebola realizovaná v miestach pôvodnej kanalizácie vybudovanej v minulosti.

1.3 Vlastníctvo „kanalizačnej prípojky“ posúdil súd prvej inštancie podľa zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, z ktorého ustanovenia § 4 ods. 6 vyvodil, že žalovaní 1/ a 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi kanalizačnej prípojky. Práve im ako podielovým spoluvlastníkom uložil povinnosť odstrániť kanalizačnú prípojku z pozemkov žalobcu parcel č. C-KN XXX/X a C-KN XXXX katastrálne územie S., pretože „žalovaní nežiadali usporiadať práva ku kanalizácii podľa § 135 písm. c) Občianskeho zákonníka“.

1.4 Právo žalobcu domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva proti žalovaným vyvodil súd prvej inštancie z ustanovenia § 126 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „Občiansky zákonník“), podľa ktorého môže byť ochrana vlastníckemu právu poskytnutá aj vtedy, ak neoprávnené rušenie vlastníka už síce prestalo, avšak existuje konkrétne nebezpečenstvo jeho opakovania v

budúcnosti. Žalovaní 1/ a 2/ síce práce na stavbe kanalizácie ukončili a zrealizovali aj terénne úpravy, avšak stále existuje do budúcnosti nebezpečenstvo opakovania rekonštrukčných prác na kanalizácii ako neoprávnenej stavby zriadenej na cudzom pozemku bez príslušného občianskoprávného titulu (napr. vecného bremena). Keďže kanalizáciu zriadili žalovaní ako stavbu na cudzom pozemku bez príslušného občianskoprávného titulu, nie je možné súhlasiť s argumentáciou žalovaných 1/ a 2/, že sankcionovanie žalovaných za odstránenie havarijného stavu kanalizačného potrubia je v rozpore s dobrými mravmi a všeobecným princípom spravodlivosti. Žalovaní 1/ a 2/ podľa názoru súdu prvej inštancie nepreukázali, že vydržali právo zodpovedajúce vecnému bremenu ani oprávnenosť výkonu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu.

1.5 Iba v dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že neoddeliteľnou súčasťou jeho rozsudku je vytyčovacia náčrt znázorňujúci trasu kanalizácie vyhotovený 24.04.2018 spoločnosťou F. služby Q.&Q., s. r. o., so sídlom v I. Z..

1.6 Úspešnému žalobcovi priznal podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“) nárok na náhradu trov konania proti neúspešným žalovaným v spore.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu napadli odvolaním žalovaní 1/ a 2/ s odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) Civilného sporového poriadku. Súdu prvej inštancie všeobecne vytýkali, že nevenoval pozornosť skutočnostiam uvádzaným žalovanými, v dôsledku čoho súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav a vec nesprávne právne posúdil.

2.1 Nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie spočívajú v jeho závere, že odpadové potrubie vedúce cez pozemky žalobcu patrí žalovaným 1/ a 2/. Žalovaní tvrdia, že odpadové potrubie využívajú tri rodinné domy a to rodinný dom patriaci B. H. a E. H., bytom P. G., postavený na pozemku s parcelným číslom C-KN XXX v katastrálnom území S., obec I. Z., rodinný dom vo vlastníctve X. I. a Y. P. I., obaja bytom S. XXX, ktorý je postavený na pozemku s parcelným číslom C-KN XXX/X v katastrálnom území S., obec I. Z. a odvádza odpad aj z rodinného domu žalovaných na pozemku parcela č. C-KN XXX/X katastrálne územie S., obec I. Z.. Za nepravdivé tvrdenie žalobcu označujú žalovaní, že účelovo odmietli prevziať písomnú výzvu žalobcu na pozastavenie stavebných prác, aby mohli stavebnú činnosť dokončiť a tiež tvrdenie žalobcu, že žalovaní hodlajú v stavebnej činnosti pokračovať. Žalovaní uskutočnili stavebnú činnosť iba preto, aby odstránili havarijný stav spôsobený stavebnou činnosťou žalobcu.

2.2 Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď vychádzal z názoru, že žalovaní nemali súhlas vlastníka pozemku k vybudovaniu kanalizácie. Parcela č. C-KN XXXX vznikla z parcely registra „E“ X/X, ktorú v 70. rokoch, kedy sa budovala kanalizácia so súhlasom vtedajšieho Miestneho národného výboru obce I. Z. vlastnil štát. Žalobca vedel o tom, že cez parcelu E-KN X/X vedie kanalizácia, pretože bol členom pozemkového spoločenstva, ktoré neskôr vlastnilo parcelu E-KN X/X a vlastní rodinný dom v susedstve žalovaných. Súd prvej inštancie sa nezaoberal tvrdeniami žalovaných, že vecné bremeno spočívajúce v práve uložiť odpadové potrubie a v práve vypúšťať odpadové vody cez toto potrubie vydržali. V obci I. Z. sa v 70. rokoch minulého storočia vytvárala vodovodná infraštruktúra v rámci tzv. U. „Z“ a pod záštitou vtedajšieho Miestneho národného výboru v spolupráci s obyvateľmi obce sa budovali aj odpadové potrubia, ktoré ústili voľne do prírody a ktorých umiestnenie a zameranie určili pracovníci Miestneho národného výboru. Žalovaní spoločne s rodinou H. a I. boli dobromyseľní v tom, že im právo uložiť odpadové potrubie patrí, keď mali súhlas s takýmto užívaním parcely E-KN X/X od predošlého vlastníka - Pozemkového spoločenstva lesného urbariátu s právnou subjektivitou a pozemok týmto spôsobom užívali po dobu 10 rokov. Žalovaní užívali pozemok E-KN X/X od 24.07.1995, kedy nadobudli rodinný dom, z ktorého odpadové potrubie vedie darovacou zmluvou, rodina H. užíva tento pozemok od roku 1987 a rodina I. od roku 2001. U každej z týchto rodín uplynula 10 ročná vydržacia doba podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka aj bez toho, aby do dôb užívania boli zahrnuté doby užívania právnymi predchodcami aktuálnych vlastníkov nehnuteľností. Pozemkové spoločenstvo lesného urbariátu vzniklo 23.03.2005 na základe dnes už neplatného zákona č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách. Jeho členmi boli spoluvlastníci nehnuteľností (urbárskych pozemkov), ktorí dobre poznali miestne pomery ohľadne odvodu odpadovej vody v obci. Od 23.03.2005 bol daný tacitný súhlas Pozemkového spoločenstva lesného urbariátu k zachovaniu stávajúceho stavu ohľadne odvodu odpadovej vody v obci na urbárskych pozemkoch. Tacitný súhlas bol nesporne potvrdený aj 06.06.2015, keď Pozemkové spoločenstvo lesného urbariátu s právnou subjektivitou ako dlhoročný vlastník udelilo písomný súhlas k oprave a predĺženiu odpadového potrubia, o čom bola spísaná zápisnica. Žalovaný 2/ si 08.06.2015 pred začatím výkopových prác overil vlastníctvo pozemku na stránke www.katasterportal.sk <<http://www.katasterportal.sk>> a k tomu dňu bolo stále ako vlastník pozemku vedené Pozemkové spoločenstvo lesného urbariátu. Okresný úrad Žiar nad Hronom, katastrálny odbor potvrdil, že o zápis vlastníckych

práv do digitálnej verzie katastrálnej mapy podľa rozhodnutia Okresného úradu Žiar nad Hronom - pozemkový a lesný odbor sp. zn. OÚ-ZH-PLO/2015/000497 z 30. apríla 2015, ktorým bol schválený projekt pozemkových úprav došlo najskôr k dátumu 01.07.2015. Záver súdu prvej inštancie o nezískaní súhlasu vlastníka pozemku k vybudovaniu odpadového potrubia je nesprávny. Raz udelený súhlas vlastníkom so zásahom do vlastníckeho práva nie je možné odvolať a zaväzuje aj právneho nástupcu vlastníka. Takýto záver vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/3514/2006. Žalobca je právnym nástupcom Pozemkového spoločenstva lesného urbariátu vo vzťahu k pozemku parcela č. C-KN XXXX (E-KN X/X) a udelený súhlas s umiestnením odpadového potrubia odvádzaním odpadovej vody odvolať nemôže.

2.3 Žalovaní nežiadali usporiadať vzťahy medzi vlastníkom pozemku a žalovanými podľa § 135c Občianskeho zákonníka z dôvodu, že na existujúci právny vzťah toto zákonné ustanovenie aplikovateľné nie je. Neaplikovateľnosť § 135c Občianskeho zákonníka spočíva v tom, že toto ustanovenie v hypotéze v ods. 1 predpokladá, že stavba je postavená na cudzom pozemku neoprávnene a v prípade žalovaných o neoprávnenosti stavby hovoriť nie je možné.

2.4 Súdu prvej inštancie bolo známe, že v obci I. Z. neexistuje verejná kanalizácia, napriek tomu súd prvej inštancie v rozsudku použil ďalšie neaplikovateľné zákonné ustanovenie § 4 ods. 6 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách. Kanalizačná prípojka podľa § 4 ods. 2 zákona č. 442/2002 Z. z. je úsek potrubia, ktorým sa odvádzajú odpadové vody z pozemku alebo miesta vyústenia vnútorných kanalizačných rozvodov objektu alebo stavby až po zaústenie kanalizačnej prípojky do verejnej kanalizácie. Žalovaní opakujú, že odpadové potrubie je v podielovom spoluvlastníctve žalovaných B. H., E. H., X. I., Y. P. I., teda vlastníkov rodinných domov, ktoré využívajú odpadové potrubie, pričom veľkosť spoluvlastníckych podielov je zhodná (1/6). Fakt, že žalovaní hradili všetky náklady na opravu havarijného stavu a predĺženie odpadového potrubia nepovažujú za právnu skutočnosť, na základe ktorej by získali výlučné vlastníctvo k odpadovému potrubiu. Pôvodná časť odpadového potrubia vybudovaná v 70. rokoch je celkom určite v podielovom spoluvlastníctve. Súd nemôže priznať výlučné vlastníctvo spoluvlastníkovi iba na základe toho, že nežiada od ostatných spoluvlastníkov náhradu nákladov na opravu vodovodného potrubia.

2.5 Žalovaní namietajú, že žalobcovi nemožno priznať ochranu vlastníckeho práva z dôvodu, že z jeho strany ide o zneužitie práva a šikanózný výkon práva, teda výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka je veľmi abstraktným a všeobecným ustanovením, preto je pri jeho výklade potrebné používať materiálny korektív dobrých mravov upravený v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pri negatívnej žalobe je podľa názoru žalovaných vždy potrebné posudzovať, či jej podanie neslúži ako prostriedok zneužitia a šikanózneho výkonu vlastníckeho práva, ako to prikazuje článok 5 Civilného sporového poriadku. Žalovaní tvrdia, že podanie negatívnej žaloby za takých skutkových okolností, aké sú v prejednávanej žalobe odporuje zmyslu a účelu § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorého zmyslom a účelom nie je poskytovať ochranu vlastníkovi, ktorý zneužíva svoje vlastnícke právo na úkor iného s cieľom spôsobiť mu ujmu (šikanovať ho). Žalobca sa žalovaným mstí za to, že v roku 2014 podali žalovaní podnet na stavebný úrad kvôli výstavbe rodinného domu žalobcu bez stavebného povolenia, ako aj za to, že žalovaná 1/ ako tajomníčka a členka výboru Pozemkového spoločenstva lesného urbariátu súhlasila so zahájením súdnych konaní v mene Pozemkového spoločenstva lesného urbariátu voči žalobcovi, ktorý má v týchto konaniach postavenie žalovaného, o neplatnosť zmlúv, ktorými nadobudol vlastnícke právo k pozemkom v katastrálnom území S. (veci vedené na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 6C/57/2012 a sp. zn. 12C/34/2014). Triezvo uvažujúci človek v I. Z. by sa napojil na existujúcu odpadovú rúru, aby si „uľahčil život aj prácu“ a nevytváral zlé vzťahy so susedmi naokolo. Cieľom žalobcu nie je odstránenie odpadovej rúry, ale poškodenie žalovaných a znemožnenie žalovaným užívať ich rodinný dom. Podľa názoru žalovaných žalobca nie je vo výkone svojho vlastníckeho práva k pozemkom vedením odpadového potrubia reálne obmedzený. Ak by odpadové potrubie malo brániť žalobcovi vo vybudovaní malého ochladzovacieho bazéna patriaceho k saune, nemajú žalovaní problém poskytnúť súčinnosť pri úprave umiestnenia odpadového potrubia. Osobitnou sankciou v prípade výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi uvedenými v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je odopretie právnej ochrany. Pokiaľ súd prvej inštancie v bode 25 rozsudku uviedol, že sa nestotožňuje s argumentáciou žalovaných, že vyhovie žalobe odporuje dobrým mravom a všeobecnému princípu spravodlivosti, ide o formalistický prístup nezohľadňujúci preukázaný skutkový stav a spoločenské realie v obci I. Z.. V dôsledku vyhovievania šikanózne žalobe došlo k ignorancii vyše 40 rokov trvajúceho odsúhlaseného všeobecne zaužívaného stavu užívania nehnuteľnosti v obci I. Z., čoho výsledkom je odmietnutie poskytnutia ochrany právam a oprávneným záujmom žalovaných a ďalších štyroch osôb, ktorí neboli účastníkmi konania v tejto veci a nemohli sa účinne brániť, pričom budú rovnako ako žalovaní negatívne dotknutí rozsudkom.

Splnením povinnosti podľa II. výroku rozsudku bude okrem B. H., E. H., X. I. a Y. P. I. poškodený aj samotný žalobca, keďže negatívny petit nezaväzuje tieto štyri osoby, takže odpadová voda bude vytekať žalobcovi pro futuro priamo pred jeho rodinný dom, čo považujú žalovaní na celom rozsudku prvoinštančného súdu za najabsurdnejšie. Žalovaní sú postihovaní rozsudkom okresného súdu za to, že odstránili havarijný stav spôsobený žalobcom. Žalovaní žiadajú, aby súd ochránil ich práva a záujmy a aby dal prednosť faktickému stavu pred formálnym právnym stavom a aby pri aplikácii § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka použil materiálny korektív zákaz zneužitia práva upravený v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie súdu má byť nástrojom slúžiacim na vytváranie spravodlivej rovnováhy medzi protichodnými záujmami subjektov občianskoprávných vzťahov. Formalistický prístup vedúci k zjavnej nespravodlivosti pri výklade a aplikácii právnych predpisov netoleruje ani Ústavný súd Slovenskej republiky.

2.6 Výrok rozsudku prvej inštancie, ktorým uložil žalovaným zdržať sa vykonávania terénnych a stavebných úprav nereflektuje fakt, že žalovaní nemajú žiaden úmysel pokračovať v akejkoľvek stavebnej činnosti, čo v konaní vyšlo najavo. Absencia úmyslu pokračovať v stavebnej činnosti bola hlavným dôvodom pre zrušenie nariadenia predbežného opatrenia uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/936/2015. Súd prvej inštancie pochybil, keď žalobe aj v tejto časti vyhovel.

2.7 Výrok rozsudku okresného súdu pod č. II. odporuje preukázanému skutkovému stavu, keďže v konaní nebolo vôbec preukázané, že žalovaní urobili výkop a výmenu potrubia na pozemku s parcelným číslom C-KN XXX/X katastrálne územie S.. Obec I. Z. v rámci štátneho stavebného dozoru dňa 28.12.2015 vykonala šetrenie a v zápise z tohto šetrenia je uvedené, že na pozemku parcela č. C-KN XXX/X neboli viditeľné známky narušenia zeminy, z čoho je možné predpokladať, že výkop na tomto pozemku realizovaný nebol. Tento výrok odporuje aj odôvodneniu rozsudku v bode 22, kde je uvedené, že kanalizácia nebola realizovaná na pôvodnej trase. Žalovaní odmietajú, aby ich prvoinštančný súd zaviazal na odstránenie odpadového potrubia, ktoré neumiestnili na pozemok žalobcu.

2.8 Rozsudok súdu prvej inštancie nie je vykonateľný pre vzájomný rozpor jeho výrokov. V I. výroku rozsudku zaviazal súd žalovaných zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva žalobcu tak, že zakázal vstup na pozemky žalobcu s parcelným číslom C-KN XXX/X a C-KN XXXX bez akéhokoľvek upresnenia, čo možno považovať za uloženie generálneho zákazu vstupu. Následne v II. výroku rozsudku prikázal súd žalovaným odstrániť kanalizáciu z pozemkov žalobcu s parcelnými číslami C-KN XXX/X a C-KN XXXX. Jedna uložená povinnosť odporuje druhej. Ak by žalovaní rešpektovali zákaz vstupovať na pozemky žalobcu, nemôžu splniť povinnosť uloženú ďalším výrokom rozsudku. Súd nebol viazaný presným znením výroku rozsudku navrhovaným žalobcom. Súd je viazaný iba tým, že nemôže prisúdiť niečo iné, ako žalobca žiada. Za výslednú podobu výroku rozhodnutia je zodpovedný jedine a výlučne súd. Žalovaní sú presvedčení, že akékoľvek nevykonateľné rozhodnutie nemôže v rámci inštančnej kontroly obstáť, pretože vydanie nevykonateľného rozhodnutia odporuje základnému zmyslu a opodstatneniu súdnej ochrany.

2.9 Žalovaní považujú rozsudok súdu prvej inštancie za nepreskúmateľný porušujúci právo žalovaných na spravodlivý proces. Rozsudok súdu prvej inštancie nespĺňa zákonné a judikatórne požiadavky na kvalitu odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Rozhodnutie je jednostranné, nedostačujúce a nepresvedčivé. Chýba mu hlbšia právna argumentácia a analýza prejednávanej problematiky, súd sa vôbec nevyjadril k tvrdeniam žalovaných o vydržaní vecného bremena a opomenul vyhodnotiť dôkazy predkladané žalovanými a to odpoveďou obce I. Z. - stavebný úrad z 28.12.2015, so zápisnicou zo zasadnutia členov výboru Pozemkového spoločenstva lesného urbariátu zo 06.06.2015, s odborným stanoviskom projektanta ku splaškovej kanalizácii v obci I. Z. z 02.09.2015 a svedecké výpovede Y. P. I., X. G. a H. X. E. poskytnuté na pojednávaní dňa 07.02.2018.

2.10 Za pochybenie súdu prvej inštancie možno označiť aj odkaz okresného súdu na neexistujúci § 135 písm. c) Občianskeho zákonníka, pričom zrejme chcel uviesť § 135c Občianskeho zákonníka a oneskorené doručenie zápisnice z pojednávania uskutočneného dňa 27.06.2018 do elektronickej schránky právneho zástupcu žalovaných napriek opakovaným žiadosťiam, ktorá bola doručená iba spolu s napadnutým rozsudkom.

2.11 Žalovaní navrhujú zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietnuť, žalovaným priznať nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi alebo zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných označil žalobca tvrdenie žalovaných, že sporné odpadové potrubie je spoločným odpadovým potrubím rodiny žalovaných, rodiny H. a rodiny I. za nepravdivé. Sused H. bol vypočutý v konaní vedenom pod sp. zn. 5C/186/2013, kde ako svedok uviedol, že má septik, ktorý je izolovaný a vyťahovaný. Kanalizácia na odpadové vody z domu rodiny I. má byť podľa

právoplatného rozhodnutia vo veci Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5C/186/2013 odstránená. Pri ohliadke na mieste samom dňa 17. apríla 2018 bolo konštatované, že kanalizácia od domu I. a H. je nefunkčná a prerušená, čo bolo súdom vzhľadom na aj v šachte. V konaní bolo preukázané, že žalovaný 2/ neobnovil pôvodnú kanalizáciu, ale vybudoval novú svojou činnosťou na svoje náklady, túto stavbu zhotovil a zhotovením veci sa stal jej vlastníkom, preto neobstoja ani tvrdenia žalovaných o tom, že umiestnenie kanalizácie určili pracovníci Miestneho národného výboru obce I. Z..

3.1 Žalovaní nemohli nadobudnúť právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním ku dňu 24.07.2005 na základe súhlasu Pozemkového spoločenstva lesného urbariátu s právnou subjektivitou s vybudovaním kanalizácie, pretože toto pozemkové spoločenstvo vzniklo až 23.03.2005. Keby sa malo uvažovať o vydržaní práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, tak len ku konkrétnej časti pozemku. Žalovaní sa však na základe vlastného rozhodnutia odklonili od pôvodnej trasy kanalizácie natoľko, že miesto výpustu novej kanalizácie je vzdialené až 20 m od pôvodného miesta výpustu. List Okresného úradu Žiar nad Hronom pozemkového a lesného odboru z 27.07.2016, ktorý je súčasťou spisu potvrdzuje, že sa v katastrálnom území S. od roku 2010 do roku 2015 vykonávali pozemkové úpravy podľa zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkové vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách. Pozemkové úpravy zahŕňajú zistenie a nové usporiadanie vlastníckych a užívacích pomerov, ako aj súvisiacich iných vecných práv v obvode pozemkových úprav a nové rozdelenie pozemkov. V tomto liste sa konštatuje, že v rámci tohto konania žalovaná 1/ ako účastníčka nepožiadala a ani správny orgán nezistil existenciu vecného bremena v prospech žalovanej 1/. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/147/2016 a iné citované v odôvodnení tohto rozhodnutia viažujúce sa k nadobudnutiu vlastníckeho alebo iného vecného práva vydržaním žalobca tvrdí, že „tácitný súhlas“ niekoho nemôže založiť dobromyseľnosť držby vyúsťujúcej do vydržania vecného bremena. Púhe „trpenie“ výkonu nejakého obmedzenia vlastníckeho práva nemôže založiť právo. V čase výkopu kanalizácie žalovaným 2/ dňa 12.06.2015 bol vlastníkom dotknutých pozemkov žalobca, o čom žalovaní vedieť museli z dôvodu, že žalovaná 1/ bola v predsedníctve účastníkov pozemkových úprav a všetky listiny z pozemkových úprav boli účastníkom tohto konania doručované. Pokiaľ žalovaný 2/ tvrdí, že si stav v katastri nehnuteľnosti preveroval dňa 08.06.2015, v tom čase bola v katastri nehnuteľnosti vyznačená poznámka, že pozemky podliehajú pozemkovým úpravám a že je pozastavený zápis do doby zápisu rozhodnutia o pozemkových úpravách, rovnako v tento deň už musela byť v katastri nehnuteľnosti vyznačená aj plomba, že došlo k zmene práv k nehnuteľnostiam. Riziko za ľahkovážne konanie musia žalovaní znášať sami. Pokiaľ žalovaní poukazujú na to, že súhlas so zásahom do vlastníctva nemôže byť odvolaný a zaväzuje aj právneho nástupcu, žalobca zdôrazňuje, že jediný súhlas so zásahom do vlastníctva, ktorého existenciu v konaní žalovaní preukázali, je zo dňa 06.06.2015 od pozemkového spoločenstva, ktoré nebolo vlastníkom pozemku. Parcela č. E-KN X/X, z ktorej vznikla parcela C-KN XXXX bola v podielovom spoluvlastníctve viacerých osôb, žalobca vlastnil z neho nadpolovičnú väčšinu podielov a nikdy ako majoritný vlastník tento pozemok nezveril do užívania a správy Pozemkového spoločenstva lesného urbariátu s právnou subjektivitou. Žalovaní presúvajú zodpovednosť za zhotovenie kanalizácie na iné osoby, prípadne štát. Keby mala kanalizácia aj viacerých spoluvlastníkov, čo žalobca popiera z dôvodu, že ju zhotovili iba žalovaní svojou činnosťou a na vlastné náklady, tak by podieloví spoluvlastníci zodpovedali vlastníkovi pozemku podľa § 139 ods. 1 Občianskeho zákonníka spoločne a nerozdielne a žalobca by sa v súlade s § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka mohol domáhať splnenia povinnosti na odstránenie kanalizácie z jeho pozemku od ktoréhokoľvek z nich; podieloví spoluvlastníci by sa následne medzi sebou navzájom vypořádali.

3.2 Neobstojí tvrdenie žalovaných o výkone práva žalobcu šikanózne v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca podanou žalobou sleduje cieľ, aby mohol dokončiť svoju stavbu, vrátane vonkajších úprav, pričom práve kanalizácia žalovaných je prekážkou týchto prác. Za legitímny cieľ žalobcu je potrebné považovať aj, aby sa na jeho pozemok nevypúšťali protiprávne splaškové odpadové vody. Podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách sa za odpadové vody považujú aj vody vypúšťané z umývadiel, kuchyne, či práčky. Vypúšťaním splaškových odpadových vôd na pozemok žalobcu neporušujú žalovaní len vlastnícke práva žalobcu, ale aj predpisy verejného práva. Na vypúšťanie odpadových vôd do prírody je podľa zákona č. 364/2004 Z. z. potrebný súhlas príslušného orgánu. Žalobca poukazuje na to, že v prvom rade žalovaní sú tí, ktorí od počiatku nedbajú na zákon, dobré mravy, zvyklosti, etické princípy, keď zabrali cudzí pozemok bez súhlasu, pred rokom 2015 popreli, že sú to oni, kto vypúšťa na pozemok žalobcu odpadové vody, preto nie je možné žalobcovi vyčítať, že existenciu kanalizácie nezohľadňoval a domáha sa jej odstránenia.

3.3 Vlastnícke právo žalobcu k parceliam č. C-KN XXX/X a C-KN XXXX nie je spochybňované v žiadnom súdnom spore. Ohľadne týchto pozemkov sa viedlo jedine súdne konanie pod sp. zn. 9C/184/2014,

kde bola žaloba voči žalobcovi (tam v procesnom postavení žalovaného) po rozhodnutí krajského súdu rozhodnutím sp. zn. 16Co/436/2006 právoplatne zamietnutá. Konanie sp. zn. 6C/57/2012 sa netýka pozemkov, na ktorých je kanalizácia. Geodetickým zameraním vykonaným za zhody oboch strán sporu bolo nepochybne preukázané, že k zásahu do vlastníctva žalobcu dochádza aj na pozemku s parcelným číslom C-KN XXX/X. Asfaltový povrch nebol výkopom narušený, avšak asfaltový povrch neleží na pozemku parcela č. C-KN XXX/X, ale na obecnom pozemku, ktorý nie je predmetom konania.

3.4 Žalobca nesúhlasí s argumentáciou žalovaných, že rozsudok súdu prvej inštancie nie je vykonateľný z hľadiska formulácie a poradia výrokov. Výrok I. je výrokom všeobecným, smerujúcim do budúcnosti a výrok II. výrokom špeciálnym. Je pochopiteľné, že výrok I. sa nevzťahuje na splnenie povinnosti uloženej výrokom II. Podľa judikatúry (R 65/72) nie je možné vylúčiť opakovaný zásah do vlastníckeho práva aj pri jedinom čine. Žalovaní aj v odvolaní naznačujú ďalšie zásahy do vlastníckeho práva žalobcu - preloženie kanalizácie.

3.5 Žalovaní bezdôvodne vytykajú súdu prvej inštancie, že sa ich procesnou obranou nedostatočne zaoberal, ak svoju procesnú obranu sústredili práve do odvolania a až v odvolaní špecifikovali svoje tvrdenia, kedy mali nadobudnúť právo zodpovedajúce vecnému bremenu a akým spôsobom. Súd prvej inštancie neopomenul vykonať žiadne dôkazy. Za opomenuté dôkazy by bolo možné považovať len tie, ktoré strana sporu navrhla a súd ich nevykonala, nie dôkazy, ktoré nevyhodnotil súd v súlade s predstavami strany sporu. Ak by mal odvolací súd vychádzať striktne z toho, že prostriedky procesnej obrany je povinná strana prednášať výhradne iba v konaní pred súdom prvej inštancie, je väčšina tvrdení, ktoré boli prvýkrát prednesené až v odvolaní, prednesená neskoro. Listina priložená k odvolaniu žalovaných je neprípustný dôkaz predkladaný po skončení dokazovania.

3.6 Žalobca navrhuje, aby odvolací súd vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Žalovaní využili právo podať vyjadrenie k vyjadreniu žalobcu zo dňa 9. októbra 2018. V tomto písomnom podaní popierajú skutkovú a právnu argumentáciu žalobcu vo vzťahu k vlastníctvu odpadového potrubia. Žalobca vie, že všetky nehnuteľnosti v obci I. Z., vrátane nehnuteľnosti žalovaných H. a I., majú jednak septik na odvod kalového odpadu a jednak odpadové potrubie na odvod nekalového odpadu, t. j. na odvod splaškovej vody. O tom, že žalovaní neodvádzajú splaškovú vodu v rozpore so zákonom č. 364/2004 Z. z. predložili potvrdenie Okresného úradu Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie č. OÚ-ZH-OSZP-2014/02351-R zo 14. mája 2014, v ktorom je uvedené, že neboli zistené porušenia zákona zo strany žalovaných pri odvode splaškovej vody. V tomto rozhodnutí je potvrdená aj ďalšia skutočnosť, že predmetné odpadové potrubie využívajú viaceré nehnuteľnosti. Žalovaní nikde v odvolaní neargumentovali tým, že Pozemkové spoločenstvo lesného urbáriátu s právnou subjektivitou so sídlom S., ktoré vzniklo iba 23.03.2005 udelilo súhlas žalovaným s využívaním pozemku parcela č. E-KN X/X. Žalovaní v odvolaní uviedli iba to, že od 23.03.2005 bol daný tacitný súhlas pozemkového spoločenstva so zachovaním stávajúceho stavu ohľadne odvodu odpadovej vody na urbárskych pozemkoch. Od pozemkového spoločenstva si žiadal žalovaný 2/ súhlas s opravou činnosťou žalobcu poškodeného potrubia dňa 06.06.2015. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/147/2016 vychádza z úplne iných skutkových zistení než v prejednávanej veci, napriek tomu žalovaní tvrdia, že toto rozhodnutie je pre žalovaných prospešné. Z hľadiska dobrej viery žalovaných je nezanedbateľné to, že vstúpili do užívania pozemku parcely č. E-KN X/X tak, ako sa toto potrubie užívalo roky pred jej vstupom do držby a podmienky pre vydržanie vecného bremena boli splnené už dávno predtým, ako sa žalobca stal vlastníkom pozemku parcely č. C-KN XXXX vytvorenej v roku 2015 z pozemku E-KN X/X. Žalobca popiera možnosť udelenia súhlasu s užívaním urbárskych pozemkov s poukazom na to, že bol nadpolovičným vlastníkom pozemku parcely č. E-KN X/X, avšak neuvádza, že jeho vlastnícke právo je popierané v rámci troch súdnych konaní kvôli porušeniu predkupného práva, o ktorých s výnimkou jedného nie je rozhodnuté. O žalobe o určenie neplatnosti darovacej zmluvy vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 12C/34/2014 rozhoduje krajský súd pod sp. zn. 16Co/92/2017. Konanie o určenie vlastníckeho práva na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 10C/18/2013 je prerušené. Žalobe o neplatnosť kúpnej zmluvy v konaní sp. zn. 6C/57/2012 Okresného súdu Žiar nad Hronom bolo vyhovené. Existuje dôvodný predpoklad, že po skončení uvedených konaní budú prehlásené za neplatné tituly, na základe ktorých nadobudol žalobca vlastnícke právo v uvedenom spoluvlastníckom podiele. Žalovaní naďalej tvrdia, že žalobca vykonáva vlastnícke právo šikanózne. V obci I. Z. je jeho povest' notorietou; znepríjemňuje život žalovaným a robí naprieky aj iným.

4.1 Pri posudzovaní, či sú novoty predkladané žalovanými v odvolacom konaní prípustné, musí súd rešpektovať princípy Civilného sporového poriadku zakotvené v článkoch 2 a 3. Aj za účinnosti Civilného sporového poriadku podľa názoru žalovaných platí, že súd sa má snažiť o zistenie skutočnej pravdy

a preto má byť zásadne prípustný každý jeden dôkaz, ktorý dokáže prispieť k zisteniu materiálnej pravdy. Jeho odmietnutie za okolností, keď jeho nepredloženie v konaní bolo objektívne nemožné a stranou nezavinené by bolo podľa názoru žalovaných v rozpore so zmyslom a účelom citovaných princípov Civilného sporového poriadku a bolo by ústavne nekonformné, pretože súdne konanie by bolo nespravodlivé. Žalovaní včas uplatnili argumentáciu o objektívnej nemožnosti prestavania odpadového potrubia, čiže si splnili povinnosť tvrdenia a v odvolaní predložený dôkaz iba dokazuje pravdivosť ich skutkových tvrdení. Účelom a zmyslom ustanovení § 153, 154 a 366 C. s. p. je zabezpečiť to, aby strany sporu predložili všetky dôkazy, o ktorých majú vedomosť bez zbytočného odkladu s cieľom zabezpečiť rýchle a hospodárne prejednanie sporu a zamedziť stranám sporu vytvárať účelové prieťahy. Vyjadrenie obce I. Z. je datované 03.07.2018, teda bolo vydané po rozhodnutí súdu prvej inštancie rozsudkom z 27.06.2018, preto žalovaní nemohli tento dôkazný prostriedok uplatniť pred vyhlásením uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, keďže vtedy neexistoval. Žalovaní nemôžu ovplyvniť rýchlosť rozhodovania obecného úradu. Teleologickým výkladom ustanovení Civilného sporového poriadku je potrebné zmierniť tvrdosť zákonnej koncentrácie konania podľa § 154 C. s. p. Vzhľadom na fakt, že žalobca evidentne úmyselne zavádzal počas konania a vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných o skutočnostiach týkajúcich sa realizácie zmeny vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností a vyznačenia plomb na pozemku parcela č. C-KN XXXX, požiadali žalovaní Okresný úrad Žiar nad Hronom na základe zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám o poskytnutie presných dátumov, kedy došlo k zmene vlastníckeho práva a dátumu vyznačenia plomby. Rozhodnutie Okresného úradu Žiar nad Hronom, katastrálny odbor S zo 6. septembra 2018 iba potvrdzuje to, čo celý čas žalovaní tvrdia, že v dňoch realizácie výkopu nebola v katastri nehnuteľnosti zrealizovaná zmena vlastníckeho práva a nebolo poznateľné, že žalobca nadobudol vlastnícke právo k pozemku parcela č. C-KN XXXX. Zápis vlastníckeho práva bol zrealizovaný až 01.07.2015.

4.2 Za úplnú lož označujú žalovaní tvrdenie žalobcu, že argumentácia žalovaných k otázke vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je uvádzaná prvýkrát v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Od podania odvolania voči uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom o nariadení predbežného opatrenia v tejto veci je argumentácia žalovaných rovnaká. Žalovaní opätovne navrhujú zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietnuť alebo vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie.

5. V druhom vyjadrení z 3. decembra 2018 žalobca zotrval na pôvodnej argumentácii z vyjadrenia datovaného dňom 9. októbra 2018 ohľadne vlastníctva odpadového potrubia, podmienok nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním a upozornil, že žalovaní na jednej strane uvádzajú, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. z. 3Cdo/147/2016 je im na prospech a naproti tomu direktívne odvolaciemu súdu uvádzajú, že nemôže rozhodnúť totožne ako v uvedenej veci. Vo vzťahu k súdnym sporom na Okresnom súde Žiar nad Hronom, ktoré by mali byť relevantné pre prejednávajúcu vec uviedol, že konanie vedené na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 12C/34/2014 sa netýka pozemku s parcelným číslom E-KN X/X. Odvolacie konanie v tejto veci sa na Krajskom súde v Banskej Bystrici vedie pod sp. zn. 16Co/21/2018. Konanie na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 10C/18/2013 prebieha a žaloba nie je založená na tvrdení o porušení predkupného práva. Žalobcovi nie je známe, na základe čoho môžu odvolatelia tvrdiť, že na základe uvedených konaní budú vyhlásené za neplatné vlastnícke tituly žalobcu. Jediné konanie, ktoré je ukončené v neprospech žalobcu je konanie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 6C/57/2012, ktoré sa však netýka pozemkov, na ktorých stojí sporná kanalizácia a nemá pre rozhodnutie súdu v tejto veci žiaden vplyv. Žalobca zopakoval, že na to, aby odvolatelia zistili, kto je vlastníkom parcely, na ktorej vybudoval žalovaný 2/ kanalizáciu nemuseli pozeráť do katastra nehnuteľností; tieto informácie mali už od jari roku 2014 v rámci konania o pozemkových úpravách, okrem toho sú bezprostredným susedom žalobcu a videli, kto tieto pozemky obhospodaruje, rovnako ako iní obyvatelia obce I. Z..

5.1 K výkladu ustanovení Civilného sporového poriadku o novotách v odvolacom konaní žalobca uviedol, že sa žalovaní správajú nekorektne, keď v odvolaní tvrdia, že nemohli ovplyvniť rýchlosť konania na Obecnom úrade I. Z.. Ak žiadali obecný úrad o vyjadrenie pred rozhodnutím súdu prvej inštancie, bolo ich procesnou povinnosťou uviesť, že čakajú na listinný dôkaz, ktorý pre nevybavenie ich žiadosti predložiť nemôžu. Je zrejmé, že o listinu žiadali až po vyhlásení rozhodnutia súdu prvej inštancie, rovnako ako v prípade ďalšieho novopredkladaného stanoviska katastra, kde podľa textu bola žiadosť podaná až 16. augusta 2018. Žalobca žiada odvolací súd, aby na žalovanými predkladané listiny neprihliadol a v prípade, že by na ne prihliadať chcel, aby umožnil žalovanému vyjadriť sa k nim a predložiť dôkazy aj z jeho strany pre zachovanie rovnosti zbraní, pretože dokazovanie sa nemôže otvoriť len pre jednu procesnú stranu. Žalobca iba zdôrazňuje, že vlastnícke právo k pozemku parcele

č. C-KN XXXX nadobudol v súlade s § 14 ods. 4 zákona č. 330/1991 Zb., keďže zápis vlastníckych práv záznamom do katastra nehnuteľností plní len evidenčnú, nie právotvornú funkciu. Žalobca žiada odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

6. Krajský súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní strany sporu (§ 34 C. s. p.) je podľa § 383 C. s. p. viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Dokazovanie na odvolacom súde upravuje ustanovenie § 384 C. s. p. v rôznych modelových situáciách. Odvolací súd považuje odvolanie žalovaných vytykajúce súdu prvej inštancie nesprávne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci za čiastočne dôvodné v tom zmysle, že pre určitú časť nároku súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, aj vec správne právne posúdil, kým u časti nároku sú splnené podmienky na zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku. Po tomto zistení prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. z dôvodu, že skutkový stav zistený súdom prvej inštancie bol postačujúci pre rozhodnutie odvolacieho súdu v zmeňujúcom výroku a v časti, v ktorej odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie pre nesprávne právne posúdenie veci (v otázke vlastníctva kanalizačného potrubia na parcele č. C-KN XXX/X a povinnosti žalovaných odstrániť toto potrubie) dozistí skutkový stav súd prvej inštancie z dôvodu, že rozsah dokazovania, ktoré je potrebné vykonať nie je známy a nie je účelné dopĺňovať dokazovanie na odvolacom súde, ktorý je súdom opravným vo vzťahu k rozhodnutiam prvoinstančného súdu. Správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie skúmal odvolací súd v súlade s § 380 ods. 1, 2 C. s. p. z hľadiska odvolacích dôvodov uplatnených žalovanými a mimo nich preveroval iba prípadnú existenciu vady týkajúcu sa procesných podmienok, na ktoré by musel odvolací súd prihliadnuť, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Takéto vady odvolací súd nezistil. Dôvodom čiastočnej zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. je zhoda názoru odvolacieho súdu s názorom odvolateľov, že výroky I. a II. rozsudku súdu prvej inštancie tak, ako boli naformulované, sa čiastočne vzájomne vylučujú a pre prípad budúcej exekúcie bolo potrebné precíznejšie formulovať práva a povinnosti strán sporu vyplývajúce z rozhodnutia. Obsahovo ide v časti výroku odvolacieho súdu pod I. bod 1 a bod 2 za potvrdzujúce rozhodnutie vecne správneho rozsudku súdu prvej inštancie.

7. Z prejavov strán sporu počas súdneho konania a nimi doložených listín a odkazov na iné súdne konania je evidentné, že vzťahy medzi nimi napriek tomu, že sú ako vlastníci rodinných domov v obci I. Z. blízky susedmi, nie sú dobré. Žalovaní obviňujú žalobcu, že cieľom podanej žaloby nie je náprava porušeného vlastníckeho práva žalobcu, iba šikana žalovaných a tvrdia, že si právo na ochranu vlastníckeho práva podľa § 126 Občianskeho zákonníka uplatňuje v rozpore s dobrými mravmi.

8. Dobrými mravmi sa rozumie súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji preukazujú istú nemennosť. Vystihujú podstatu historickej tendencie, sú akceptovateľné rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem správania. Rozpor s dobrými mravmi spočíva v tom, že výkon práva sa prieči spoločensky uznávaným názorom, ktoré vo vzájomných vzťahoch určujú, aký má byť obsah ich konania, aby bol súladný so všeobecnými zásadami spoločnosti. Vo všeobecnosti ide o prípad konania v rozpore s dobrými mravmi vtedy, keď konajúci síce formálne postupuje v medziach svojho práva, ale realizáciou tohto práva sleduje poškodenie druhého účastníka právneho vzťahu. V takom prípade síce ide o výkon práva, avšak výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pre ktorý je typické, že konajúcemu v skutočnosti nejde o dosiahnutie cieľov, ktoré právo s takým konaním spája, ale mu ide o to, aby vedľajšie účinky jeho konania viedli k stavu jemu vyhovujúcemu, avšak poškodzujúcemu druhú stranu.

9. Len na základe obsahu súdneho spisu bez poznania všetkých súvislostí majúcich koreň v minulosti a názoru obyvateľov obce I. Z. na konanie žalobcu a žalovaných nemôže odvolací súd odobrať názor žalovaných, že žalobca sleduje podaním žaloby na ochranu vlastníckeho práva iba poškodenie žalovaných, nie dosiahnutie sledovaného cieľa dokončiť svoj rodinný dom, vrátane vonkajších úprav, keď z fotografií doložených do súdneho spisu je zrejmé, že rodinný dom žalobcu dokončený nie je, na jeho pozemku sa nachádza rozkopávka, pod povrchovom parciel v jeho výlučnom vlastníctve vedie kanalizácia z rodinných domov susedov, ktorá môže brániť vybudovaniu doplnkových stavieb k rodinnému domu, ako to tvrdí žalobca. Podľa obsahu spisu ani žalovaní nezačali riešiť spory so žalobcom pekným slovom a dohodou, ale oznámeniami (podľa žalovaných) nepovolených činností žalobcu stavebnému úradu a preto sa vzťahy medzi susedmi neriešia spôsobom, ako je to medzi susedmi na dedine zvykom, ale súdnymi konaniami. Ak žalovaní tvrdia, že na odpad kalovej vody

majú vybudovanú žumpu (vyjadrenie žalovaného 2/ na pojednávaní dňa 27. júna 2018 na č. I. 185 spisu) nemôže byť dôsledkom rozhodnutia súdu o uložení povinnosti žalovaným zdržať sa vypúšťania odpadových vôd cez pozemky žalovaného znemožnenie užívania rodinného domu žalovaných, ako to tvrdia žalovaní. Bolo by možné rovnako konštatovať, že žalovaní v rozpore s dobrými mravmi žiadajú, aby žalobca trpel odvádzanie splaškových vôd cez svoje pozemky a sám sa obmedzoval, len aby žalovaným nevznikli väčšie náklady na čistenie žumpy, do ktorej by sa odvádzala všetka odpadová voda z ich domácnosti. Odvolací súd uzatvára, že aplikácia ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v zmysle odopretia ochrany právom žalobcu ako vlastníka nehnuteľnosti podľa § 126 Občianskeho zákonníka neprichádza do úvahy z dôvodu, že výkon práva žalobcu ako vlastníka domáhajúceho sa ochrany svojho vlastníckeho práva nezasahuje bez právneho dôvodu do práv a oprávnených záujmov žalovaných a žalobca nekoná pri uplatnení tohto práva v rozpore s dobrými mravmi.

10. Strany sporu opakovane poukazujú na iné súdne konania týkajúce sa ich alebo parciel, na ktorých potrubie leží, z tohto dôvodu odvolací súd na základe údajov oznámených stranami sporu a nahliadnutím do úradného registra odvolacieho súdu zisťoval, či sú tieto súdne spory relevantné pre prejednávanú vec.

10.1 Pod sp. zn. 5C/176/2013 sa na Okresnom súde Žiar nad Hronom viedlo konanie na návrh žalobcu Q.. X. S. proti žalovaným Y.. P. I. a X. I. o odstránenie stavby zberného miesta s príslušenstvom. Súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť na vlastné náklady spoločne a nerozdielne odstrániť z pozemkov v katastrálnom území S., obec I. Z. z parcely č. C-KN XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², zapísanej na LV č. XXX a z parcely č. C-KN XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m², zapísanej na LV č. XXX stavbu zberného miesta charakterizovanú ako vybetónovaný objekt s otvorom cca 40 x 40 cm s poklopom a odtokom spolu s kanalizačnou prípojkou a trativodom do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia a rozsudok súdu prvej inštancie bol v tejto časti potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/10/2016 z 31. mája 2017. Podľa dôvodov rozhodnutia aj žalovaní Y.. P. I. a X. I. namietali, že právo užívať stavbu zberného miesta s príslušenstvom nadobudli žalovaní vydržaním a ich obranu súdy oboch stupňov neakceptovali. Za nedôvodnú označil odvolací súd aj námietku žalovaných, že nie je presne špecifikované, čo a z akých parciel majú odstrániť, keď táto stavba bola predmetom ohliadky na mieste samom dňa 16.10.2014 za prítomnosti žalovaných, kedy označená stavba a jej rozsah nebola sporná. Ku kanalizačnej prípojke v bode 12 odôvodnenia odvolacieho súdu je uvedené, že stavba zberného miesta je potrubím spojená len s domovou nehnuteľnosťou žalovaných a „trativod“ má byť kanalizácia pokračujúca z parcely č. C-KN XXX na parcelu č. C-KN XXX vo vlastníctve žalobcu Q.. X. S..

10.2 V konaní sp. zn. 6C/57/2012 sa na Okresnom súde Žiar nad Hronom žalobcovia Pozemkové spoločenstvo lesného urbariátu s právnou subjektivitou, so sídlom I. Z., S. XXX a spol. (pod poradovým číslom 9 vystupovala ako žalobkyňa Q. Q., nar. X. Q. XXXX, bytom G. K. Z., M. R. B. XX/XX) proti žalovaným Q. E. a Q.. X. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, G. K. Z. domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanou 1/ Q. E. a žalovaným 2/ Q.. X. S. uzavretej 04.11.2011 v časti prevodu nehnuteľnosti vedených Okresným úradom Žiar nad Hronom, katastrálnym odborom na LV č. XXXX v katastrálnom území S. ako parcela č. C-KN XXX/X, E-KN X/X, E-KN XXX/X v konkrétnom spoluvlastníckom podiele k celku. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel a odvolací súd Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 16Co/92/2017 potvrdil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom. Tu odvolací súd poznamenáva, že žalobca Q.. X. S. v prejednáwanej veci sp. zn. 17Co/38/2019 neodvodzuje vlastnícke právo k parcele C-KN XXXX katastrálne územie S., ktorá vznikla z E-KN parcely X/X od kúpnej zmluvy uzavretej 04.11.2011 s Q. E., ale pod rozhodnutia štátneho orgánu.

10.3 Predmetom konania vedeného na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 9C/75/2012 a na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 12Co/259/2014 bolo zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemkom v katastrálnom území S., účastníkom konania boli na strane žalobcu Q.. X. S., na strane žalovaných Y.. P. I. a iné osoby neuvádzané v spore, o ktorom rozhoduje odvolací súd pod sp. zn. 17Co/38/2019. Súd vyporiadal podielové spoluvlastníctvo aj k C-KN parcele č. XXX/X, ktorá bola právoplatnými rozhodnutiami súdov podľa dôvodov rozhodnutia po zrušení podielového spoluvlastníctva prikázaná do výlučného vlastníctva žalobcu Q.. X. S.. V tom čase mala C-KN parcela č. XXX/X zastavané plochy a nádvoria výmeru iba XX m² a bola zapísaná na LV č. XXX pre katastrálne územie S..

10.4 Vo veci Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 10C/18/2013 rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici pod sp. zn. 16Co/43/2019 len o odvolaní proti procesnému rozhodnutiu súdu prvej inštancie a z tohto rozhodnutia nie je zisťiteľný predmet konania sp. zn. 10C/18/2013.

10.5 Žalobca vo vyjadrení z 3. decembra 2018 upozorňuje ešte na konanie vedené na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 16Co/21/2018, pod ktorou rozhodoval odvolací súd o odvolaní strany sporu

vo veci vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 12C/34/2014, predmetom ktorej bolo určenie neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 21.06.2012 uzavretej medzi žalovanou U. Q. a žalovaným Q.. X. S. na návrh Y.. P. I. a účastníkom konania na strane žalobcu bola aj Q. Q., nar. X. Q. XXXX a Pozemkové spoločenstvo lesného urbáriátu s právnou subjektivitou so sídlom v S.. Touto zmluvou darovala daryňa obdarovanému spoluvlastnícky podiel v X/X k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, XXX a XXX v katastrálnom území S. bez splnenia povinnosti ponúknuť spoluvlastnícky podiel ostatným spoluvlastníkom. Žaloba bola súdom prvej inštancie zamietnutá a odvolací súd rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Parcelné čísla darovaných nehnuteľností sa neuvádzajú, z tohto dôvodu nedokáže odvolací súd posúdiť, či sa vec týka predmetu sporu vo veci sp. zn. 17Co/38/2019.

11. Z označených súdnych konaní sa relevantným pre prejednávajúcu vec javí len konanie vedené na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 5C/176/2013 na návrh žalobcu proti žalovaným Y.. P. I. a X. I., o ktorých žalovaní opakovane tvrdia, že využívajú kanalizáciu na pozemkoch žalobcu parc. č. D. XXX/X a D. XXXX na vypúšťanie odpadových vôd z kúpeľne, umývadiel, práčky, napriek rozhodnutiu o povinnosti odstrániť z pozemkov vo vlastníctve žalobcu z parcely č. CKN XXX a CKN XXX stavbu zberného miesta charakterizovanú ako vybetónovaný objekt s otvorom cca. 40x40 cm s poklopom a s odtokom spolu s kanalizačnou prípojkou a trativodom, pretože podľa vytyčovacieho náčrtu na zameranie kanalizácie, ktorej odstránenia sa žalobca domáha, kanalizačné rúry vedú cez parcely č. CKN XXXX, XXX/X, XXX, XXX/X a XXX/X a v grafickej časti vytyčovacieho náčrtu je znázornená trasa kanalizácie nielen od domu žalovaných na parcele č. CKN XXX/X, ale kolmo na kanalizáciu na parcele č. CKN XXX/X nadväzuje cez parcelu č. CKN XXX ďalšia kanalizácia smerujúca zrejme k domu I. a H.. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5C/176/2013-178 z 09.09.2015 je súčasťou spisu 18C/247/2015. V kópii je tento rozsudok založený na č. l. 159 a pripojený je aj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/10/2016 z 31.05.2017, ktorým bol čiastočne potvrdený rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5C/176/2013-178 a čiastočne zrušený a vrátený súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Rozsudkom č. k. 5C/176/2013-178 bolo žalovaným Y.. P. I. a X. I. uložené odstrániť z parciel č. CKN XXX a CKN XXX stavbu zberného miesta s otvorom, poklopom a odtokom spolu s kanalizačnou prípojkou a trativodom do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia, a keďže za trativod sa označujú v rozhodnutí Okresného úradu Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie č. OU-ZH-OSZP-2014/02351-R zo 14.05.2014 kanalizačné rúry odvádzajúce odpadové vody nielen z domu žalovaných v tomto konaní Q. Q. a X. Q., ale aj z domu X. I. a Y.. P. I., odvolací súd usudzuje, že trativod, ktorý podľa rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5C/176/2013-178 majú Y.. P. I. a X. I. odstrániť, je kolmá prípojka kanalizácie vedúca cez parcelu č. CKN XXX na parcelu č. CKN XXX/X. Žalobca tvrdí, že pri ohliadke na mieste samom v tejto veci dňa 17.04.2018 bolo zistené, že rodina I. už vodu do kanalizácie cez parcely č. CKN XXX/X a CKN XXXX nevypúšťa. V zápisnici o ohliadke miesta samého na č. l. 150 spisu je zachytená výpoveď žalovaného 2/ o tom, že: „Na túto kanalizáciu sú napojené aj druhé nehnuteľnosti za mojím rodinným domom, nielen môj rodinný dom, jedná sa o rodinu I. a B. H.“, a v závere zápisnice aj odpoveď žalobcu, že: „Kanalizácia, o ktorej hovorí žalovaný 2/ je nefunkčná, je prerušená, o čom svedčí aj otvor vedľa jeho rodinného domu, na ktorý poukazuje“. Informácia o tom, že rodina I. už nevyužíva kanalizáciu cez parcely č. CKN XXX/X a CKN XXXX sa javí byť pravdivá aj vzhľadom na ďalší výrok rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5C/176/2013-178, kde bolo konanie o návrhu žalobcu Q.. X. S., aby žalovaným Y.. P. I. a X. I. bola uložená povinnosť zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva žalobcu k pozemkom v katastrálnom území S., obec I. Z., parcela č. CKN XXX a CKN XXX spočívajúce vo vypúšťaní splaškov, vo vstupe na pozemok za účelom údržby kanalizácie, v manipulácii s fekálnym kalom a skladovaním hnutelných vecí vzatá späť a konanie pre späťvzatie žaloby zastavené. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5C/176/2013-178 sa žiadnym spôsobom nedotýka časti kanalizácie uloženej na pozemku parcelu č. CKN XXX/X, CKN XXX/X a CKN XXX/X. Žalovaní popierajú, že by boli vlastníckymi kanalizácie uloženej na parcele č. CKN XXX/X a je pravdou, že súd prvej inštancie vecnú pasívnu legitimitáciu žalovaných vo vzťahu k časti žalobného návrhu o uložení povinnosti žalovaným 1/ a 2/ na vlastné náklady spoločne a nerozdielne odstrániť z pozemkov v katastrálnom území S. z parcely č. CKN XXX/X kanalizáciu zameranú vytyčovacím náčrtom vyhotoviteľa F. služby Q.&Q., s.r.o., I. Z. vôbec neskúmal.

12. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva tento skutkový stav, z ktorého v súlade s § 383 C. s. p. vychádzal aj odvolací súd: Žalobca je výlučným vlastníkom parcely č. CKN XXX/X o výmere XX m² zastavané plochy a nádvorcia zapísanej na LV č. XXX, o čom svedčí čiastočný výpis z LV č. XXX na č. l. 6 spisu vyhotovený 12.07.2015 a doložený žalobcom spolu so žalobou. V časti B sa uvádza mnoho titulov nadobudnutia vlastníckeho práva, ale súd prvej inštancie neskúmal, ktorý sa

vzťahuje k parcele č. CKN XXX/X, aby zistil, kedy a v akom stave nadobudol žalobca vlastnícke právo k tejto parcele. Túto otázku nevie posúdiť ani odvolací súd, i keď si z verejných registrov obstaral úplný list vlastníctva č. XXX pre kat. úz. S. a oboznámil sa s rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 9C/75/2012 spolu s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/259/2014, predmetom ktorého bolo zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemkom v kat. úz. S. okrem iného aj k parcele č. D. XXX/X, ktorú v tomto konaní sp. zn. 9C/75/2012 nadobudol do vlastníctva žalobca, avšak len vo výmere XX m². Účastníkom konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva pod sp. zn. 9C/75/2012 boli osoby odlišné od žalovaných v tomto konaní Q. Q. a X. Q.. Podielovou spoluvlastníčkou CKN parcely č. XXX/X bola aj Y. P. I., ktorá využívala kanalizáciu a trativod od svojho rodinného domu cez parcely č. D. XXX, XXX/X a CKN XXXX na vypúšťanie odpadových vôd. Súd prvej inštancie správne zistil, že vlastníkom parcel v kat. úz. S. č. CKN XXX/X a XXX/X sú žalovaní 1/ a 2/ každý v spoluvlastníkom podiele 1, a to na základe darovacej zmluvy z 24.07.1995, vklad ktorej bol povolený do katastra nehnuteľností pod sp. zn. V XXXX/XX. Ich vlastnícke právo preukazuje list vlastníctva č. XXX na č. l. 8 spisu. Titulom nadobudnutia vlastníckeho práva podľa listu vlastníctva č. XXXX z 02.07.2015 u parcely č. CKN XXXX vo výlučnom vlastníctve žalobcu je rozhodnutie Okresného úradu Žiar nad Hronom, pozemkový a lesný odbor č. OU-ZH-PLO/2015/000497 z 30.04.2015, ktoré bolo zapísané do katastra nehnuteľností záznamom pod číslom Z XXXX/XX-PPU, položka výkazu zmien XX/XX. Rozhodnutie Okresného úradu Žiar nad Hronom, pozemkový a lesný odbor č. OU-ZH-PLO/2015/000497 z 30.04.2015 je v kópii na č. l. 119 spisu a týmto rozhodnutím je preukázané tvrdenie žalobcu, že v obci I. Z., katastrálne územie S. prebiehali pozemkové úpravy podľa zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a označeným rozhodnutím bolo schválené vykonanie projektu pozemkových úprav v kat. úz. S., v ktorom je okrem iného uvedené, že dňom nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia sa nadobúda vlastníctvo k novým pozemkom podľa rozdeľovacieho plánu v forme geometrického plánu, ktorý bol úradne overený Okresným úradom Žiar nad Hronom, katastrálnym odborom 24.04.2015. Rozhodnutie o schválení vykonania projektu pozemkových úprav bolo vydané 30.04.2015 a doručovalo sa účastníkom konania verejnou vyhláškou. Na č. l. 68 spisu je s označením „Oznamy a dokumenty na stiahnutie, Ministerstvo vnútra SR - miestna štátna správa“ založený výpis o zverejnení rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav v katastrálnom území S., z ktorého vyplýva, že tento projekt bol zverejnený už 12.05.2015. Žalovaná 1/ nepoprela tvrdenie žalobcu, že v čase, keď boli realizované výkopové práce na parcele č. CKN XXXX bola tajomníčkou Pozemkového spoločenstva lesného urbariátu so sídlom v S. a táto informácia je preukázaná aj zápisnicou zo zasadnutia členov výboru Pozemkového spoločenstva lesného urbariátu konaného dňa 06.06.2015 o 09.00 hod., kde zápisnicu spisovala Q. Q., tajomník V. a programom tohto zasadnutia členov výboru Pozemkového spoločenstva lesného urbariátu v S. bolo práve schválenie žiadosti pani Q. Q., členky výboru vo veci havarijného stavu odpadového potrubia na pozemku EKN X/X. Z časovej následnosti týchto udalostí je možné vyvodiť záver prezentovaný žalobcom, že žalovaná 1/, ktorá bola účastníčkou pozemkových úprav (jej účasti je potvrdené listom Okresného úradu Žiar nad Hronom, pozemkový a lesný odbor z 27.07.2016 adresovaným zástupcovi žalobcu v kópii na č. l. 117 spisu) aj bez nahliadnutia do katastra nehnuteľností musela vedieť, že ku dňu 06.06.2015 už parcela EKN X/X, na ktorej mienili prevádzkať výkop za účelom opravy kanalizácie v pôvodnom stave neexistuje z dôvodu, že rozdeľovacím plánom vo forme geometrického plánu bola rozdelená na CKN parcely a parcela č. CKN XXXX sa dňom právoplatnosti rozhodnutia o schválení projektu pozemkových úprav sa stala vlastníctvom žalobcu podľa § 132 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

12.1 Žalobca priložil k žalobe aj fotodokumentáciu označenú ako fotodokumentácia 1-pohľad z parcely č. XXX/X od dvora žalobcu smerom od domu žalovaných a fotodokumentácia 2-pohľad z parcely č. XXXX smerom ku domu žalovaných (v pozadí žltý dom s hnedo-oranžovou strechou je dom žalovaných, viac vpredu vľavo a vpravo je garáž a terasa vo vlastníctve žalobcu). V súdnom spise založené fotografie však očíslované nie sú a z ich popisu a zobrazenia terénu je zistiteľné iba to, že určitý výkop od domu žalovaných (žltý dom s hnedo-oranžovou strechou) pomedzi stavby vo vlastníctve žalobcu (garáž a terasa) zrealizovaný bol, ale nie je zistiteľné, či sa výkop uskutočnil na oboch parcelách č. CKN XXX/X a CKN XXXX alebo len na niektorej z nich ako to tvrdí žalovaný 2/ s poukazom aj na zápis o vykonaní štátneho stavebného dozoru obcou I. Z., stavebný úrad, dňa 28.12.2015, podľa ktorého „výkop bol zrealizovaný na parcele č. CKN XXXX, do ktorého bola uložená plastová rúra (trativod) o priemere 90 mm, potrubie vyúsťuje voľne na terén do svahu. Výkopové práce realizoval pán Q. z dôvodu havarijného stavu na existujúcom potrubí. Na pozemku parcelného č. CKN XXX/X neboli viditeľné známky narušenia zeminy, z čoho stavebný úrad usúdil, že výkop na tomto pozemku realizovaný nebol.“

Odpoveď na otázku, či realizoval nový výkop a ukladal nové kanalizačné rúry žalovaný 2/ aj na parcele CKN XXX/X nevyplýva ani zo zápisnice o ohliadke na mieste samom vykonanej súdom prvej inštancie dňa 17.04.2018, keď cieľom tejto ohliadky bolo len zameranie trasy kanalizácie technikou GPS a súd prvej inštancie nezisťoval, kde sú hranice pozemkov parcelného č. CKN XXX/X a CKN XXXX a či nové kanalizačné rúry boli uložené na oboch pozemkoch alebo iba na parcele CKN XXXX. Tieto skutkové zistenia boli potrebné pre správne zodpovedanie otázky vecnej pasívnej legitímácie žalovaných 1/ a 2/ na uloženie povinnosti odstrániť kanalizáciu z parcely č. CKN XXX/X v kat. úz. S..

13. Vecná legitímácia je stav vyplývajúci z hmotného práva. Žalobca môže byť úspešný v konaní, len ak je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia a proti žalovanému môže súd vyhovieť žalobe len v prípade, ak je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Pasívne vecne legitímovaný je žalovaný v konaní vtedy, ak je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (porovnaj I. ÚS 78/2016). Tak ako súd prvej inštancie skúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu na podanie žaloby podľa § 126 Občianskeho zákonníka, bolo jeho povinnosťou aj bez námietky žalovaných skúmať ich vecnú pasívnu legitímáciu vo vzťahu k uplatneným nárokom žalobou žalobcu. Povinnosť súdu skúmať vecnú legitímáciu, či už aktívnu alebo pasívnu aj bez návrhu zdôraznil Ústavný súd SR v náleze sp. zn. I. ÚS 407/2016 z 12.12.2017, kde v bode 21. a 22. uviedol: „Ústavný súd v kontexte už uvedeného zdôrazňuje, že preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (pozri rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo/205/2009 z 29.06.2010), kde zistenie nedostatkov vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby. Postup konajúceho súdu, ktorý opomenie vyriešenie kardinálnej otázky akou je otázka existencie vecnej legitímácie, k zodpovedaniu ktorej je konajúci súd ex offa viazaný, protirečí obsahu základného práva na súdnu ochranu garantovaného článkom 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj obsahu práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m.m. III. ÚS 266/2014)“. K povinnosti ex offa skúmať vecnú pasívnu legitímáciu žalovaných v spore sa vyjadril aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/287/2019 zo 16.12.2019 tak, že postup súdu, ktorý neskúmal otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaných v spore len z dôvodu, že táto námietka bola vznesená až po rozhodnutí súdu prvej inštancie (oneskorený prostriedok procesnej obrany) nebol správny, keďže otázka pasívnej vecnej legitímácie žalovaných je prioritnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku.

14. Nielen listinnými dôkazmi, ale aj výpoveďou samotných žalovaných pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že žalovaný 2/ previedol výkopové práce na pozemku vo výlučnom vlastníctve žalobcu parcelného č. CKN XXXX po dátume 01.06.2015, kedy súhlas k zásahu do tohto pozemku mohol dať jedine jeho vlastník žalobca Q.. X. S.. Nesporne bolo zistené, že žalovaný 2/ bez jeho vedomia a súhlasu realizoval nový výkop a položil nové rúry, ktoré vyúsťujú od pôvodnej kanalizácie podľa tvrdenia žalovaných uloženej do bývalej parcely EKN X/X, z ktorej vznikla parcela č. CKN XXXX v XX. rokoch o 20 metrov bočne, čo znamená, že pre uloženie povinnosti žalovaným 1/ a 2/ odstrániť kanalizáciu z parcely č. CKN XXXX podľa vytyčovacieho náčrtu vyhotoviteľa F. služby Q.&Q., s.r.o., so sídlom I. Z. nebolo potrebné skúmať, kto a na základe koho povolenia a za akým účelom uložil pôvodné kanalizačné rúry do parcely EKN X/X v katastrálnom území S., pretože sa žalobca podanou žalobou domáha odstránenia novouloženej kanalizácie žalovaným 2/, užívaním ktorej za obdobie od prvej polovice júna 2015 do rozhodnutia súdu prvej inštancie rozsudkom z 27.06.2018 nemohli žalovaní 1/ a 2/ nadobudnúť vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu a ich tvrdenie o nadobudnutí práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sa ani nevzťahujú k tejto trase kanalizácie, ale k pôvodnej, ktorá po vybudovaní novej trasy zostala nefunkčná a nevyužitá. Obsahom podaní žalovaných 1/ a 2/ je preukázané, že sa v priebehu celého konania bránili proti povinnosti zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva žalobcu námietkou, že vydržali právo vypúšťať splaškové vody cez pozemky žalobcu, v tomto smere za nedôvodnú označuje odvolací súd námietku žalobcu, že celú svoju obranu argumentáciou o vydržaní práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sústredili žalovaní 1/ a 2/ do odvolania. Túto obranu uplatnili žalovaní už v odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom, ktorým nariadil predbežné opatrenie o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva žalobcu na parcelách CKN XXX/X a CKN XXXX v kat. úz. S.. Vo vzťahu ku kanalizácii uloženej žalovaným 2/ v júni 2015 na parcele č. CKN XXXX táto obrana dôvodná nebola - relevantná by mohla byť iba vo vzťahu k časti kanalizácie uloženej v parcele č. CKN XXX/X, ktorú nadobudol žalobca čiastočne na základe rozhodnutia súdu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva až na základe rozsudkov Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 9C/75/2012 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/259/2014 z 29.01.2015 v rozsahu 51 m² a zvyšok nebolo zistené kedy a akým spôsobom.

Žiaden dôkaz nesvedčí o tom, že žalovaní vybudovali kanalizáciu aj na parcele č. CKN XXX/X, teda ich vecná pasívna legitímácia na uloženie povinnosti odstrániť kanalizáciu z parcely č. CKN XXX/X zistená a preukázaná v tomto spore nebola. Dôvodne sa žalovaní 1/ a 2/ odvolaním proti rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti bránili odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1, písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku, že v tejto časti súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav, vec nesprávne právne posúdil a svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo ani neodôvodnil.

15. Odvolací súd súhlasí s názorom žalovaných, že zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách nie je priamo aplikovateľný na posúdenie vlastníctva „kanalizačnej prípojky“ z dôvodu, že verejná kanalizácia v obci I. Z. vybudovaná nie je, jeho analogická aplikácia podľa článku 4 ods.1 Civilného sporového poriadku však vylúčená nie je.

16. Podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka má vlastníak právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje, najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

17. Vypúšťanie splaškových vôd cez pozemky vo vlastníctve inej osoby bez jeho súhlasu je nepochybne zásahom do vlastníckeho práva a vlastníak pozemku, ktorého takáto činnosť obťažuje, má právo domáhať sa na súde ochrany vlastníckeho práva žalobou na zdržanie sa týchto zásahov a odstránenia prostriedku, ktorým k zásahu dochádza. Z rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav v katastrálnom území S. vyplýva, že jeho predmetom nebolo iba rozdelenie pozemkov a vyrovnanie v peniazoch za pozemky vlastníkom, ktorí požiadali o vyrovnanie. Projekt podľa § 11 ods. 12 zákona č. 330/1991 Zb. riešil aj vznik iných vecných práv k novým pozemkom a zriaďovali sa aj nové ťarchy vo forme vecného bremena podľa § 151 písm. n) až p) Občianskeho zákonníka. V ťarchách novozriadených v projekte pozemkových úprav nie je zapísaná ťarcha cez parcelu č. CKN XXXX ostatné plochy, o výmere XXX m², ktorá bola vytvorená v rámci pozemkových úprav a nadobudol ju do vlastníctva žalobca. Správnosť týchto záverov potvrdil aj Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor pozemkový a lesný v informácii poskytnutej zástupcovi žalobcu dňa 27. 07. 2016 na č. I. 117 spisu, kde je uvedené, že v preberaných údajoch katastra nehnuteľností neboli v čase spracovania registra nového stavu evidované ani inak zistené oprávnenia vyplývajúce z vecného bremena v prospech Q. Q. a vlastníčka (Q. Q.) ani prostredníctvom pozemkového a lesného odboru v rámci projektu pozemkových úprav nepredložila požiadavku ani iné oprávnenie na zriadenie vecného bremena v jej prospech. Žalovaní 1/ a 2/ na základe skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie neboli oprávnení vypúšťať cez parcelu č. CKN XXXX, trasou zakreslenou vo vytyčovacíom náčrte vyhotoviteľa F. služby Q.&Q., s. r. o., so sídlom I. Z., splaškové vody zo svojej nehnuteľnosti bez súhlasu vlastníka a keď do tejto novej kanalizácie zašŕtuje aj pôvodná uložená na CKN parcele č. XXX/X, bolo dôvodné vyhovieť žalobe v časti o uloženie povinnosti žalovaným 1/ a 2/ zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva žalobcu k pozemkom v kat. úz. S., spočívajúcich vo vypúšťaní odpadových vôd cez tieto pozemky. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že žalovaní 1/ a 2/ nadobudli vlastnícke právo k časti kanalizácie vybudovanej na parcele č. CKN XXXX činnosťou žalovaného 2/ z jeho prostriedkov originálnym spôsobom zhotovením veci, preto v tejto časti bolo dôvodné vyhovieť aj žalobe o odstránenie kanalizácie z parcely č. CKN XXXX. Vstupovaním na pozemky žalobcu bez jeho súhlasu dochádza k zásahom do vlastníckeho práva žalobcu a ochrana vlastníckeho práva žalobcu proti týmto zásahom podľa § 126 Občianskeho zákonníka je žalobcovi poskytnutá uložením povinnosti žalovaným 1/ a 2/ zdržať sa zásahov spočívajúcich vo vstupe na tieto pozemky, vykonávaní terénnych a stavebných úprav, avšak s výnimkou vstupe na tieto pozemky, vykonávaní terénnych a stavebných úprav za účelom splnenia povinnosti odstrániť na vlastné náklady z pozemku parcely č. CKN XXXX žalovaným 2/ položenú kanalizáciu. Rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti odvolací súd z dôvodov uvedených v predchádzajúcej časti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu obsahovo podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil, ale formálne podľa § 388 C.s.p. zmenil z dôvodu, že si výroky I. a II. rozsudku súdu prvej inštancie navzájom odporovali tým, že žalovaným 1/ a 2/ bola uložená povinnosť zdržať sa akýchkoľvek zásahov do vlastníckeho práva žalobcu k pozemkom parcelám č. CKN XXX/X a CKN XXXX a nebolo špecifikované, že za účelom splnenia povinnosti odstrániť kanalizáciu z parcely č. CKN XXXX tento vstup dovolený je.

18. Ak nebolo zistené, že by žalovaní 1/ a 2/ boli vlastníckmi kanalizácie uloženej na pozemku parcely č. CKN XXX/X, nemohla im byť uložená povinnosť odstrániť na vlastné náklady túto kanalizáciu. Odvolací súd nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že len na základe skutočnosti, že kanalizácia

vybudovaná žalovaným 2/ na parcele č. CKN XXXX spolu s kanalizáciou na parcele č. CKN XXX/X tvorí jeden funkčný celok, je možné zaťažiť žalovaných 1/ a 2/ povinnosťou vyčistiť pozemok žalobcu od tejto kanalizácie. Keďže súd prvej inštancie nevenoval pozornosť otázke, či bola kanalizácia v čase nadobudnutia parcely č. CKN XXX/X žalobcom už na tomto pozemku umiestnená, kto ju umiestnil, či predchádzajúci vlastník parcely č. CKN XXX/X alebo žalovaní 1/ a 2/, prípadne niekto iný, kto vlastnícky vzťah k parcele č. CKN XXX/X nemal, na základe skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie nebolo možné ustáliť kto je vlastníkom kanalizácie na parcele č. CKN XXX/X, či ju nenadobudol žalobca v rámci konania o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva tejto parcely, zrušil odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie v časti druhého výroku a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie za účelom doplnenia dokazovania na zistenie aktívnej a vecnej pasívnej legitímácie strán sporu. Žalovaní opakovane v spore uvádzali, že kanalizácia cez bývalú parcelu EKN X/X kat. úz. S. bola vybudovaná svojpomocne obyvateľmi obce I. Z. na základe pokynov bývalého Miestneho národného výboru Obce I. Z.. Na preverenie týchto tvrdení mohol súd prvej inštancie urobiť dopyt na Obecný úrad I. Z. aj bez návrhu strán sporu, keďže konanie začalo ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a môže tak urobiť aj za účinnosti Civilného sporového poriadku, keďže aktívnu a vecnú pasívnu legitímáciu strán sporu je povinný skúmať ex off. Pokiaľ sa preukáže, že kanalizácia na parcele č. CKN XXX/X bola umiestnená v dávnej minulosti pred nadobudnutím vlastníckeho práva žalobcu k tejto parcele, musí súd prvej inštancie zistiť, či to bolo so súhlasom vlastníka pozemku alebo priamo vlastníkom pozemku a v závislosti od toho vyvodiť, kto je vlastníkom kanalizácie umiestnenej na pozemku parcely č. CKN XXX/X, aby mohol rozhodnúť, či svedčí žalovaným povinnosť odstrániť kanalizáciu z parcely č. CKN XXX/X..

19. Žalovanými predkladané listiny v odvolacom konaní (vyjadrenie obce I. Z. k možnosti odvodu odpadovej a dažďovej vody z rekreačného domu žalovaných a odpoveď Okresného úradu Žiar nad Hronom, katastrálny odbor na žiadosť právneho zástupcu žalovaných zo 06.09.2018) nemali žiadny vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, z tohto dôvodu nie je potrebné ich vyhodnocovať z hľadiska ustanovenia § 366 Civilného sporového poriadku, či ide o prípustné novoty v odvolacom konaní. Len vo všeobecnosti odvolací súd uvádza, že demonštratívny výpočet prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany obsahuje ustanovenie § 149 Civilného sporového poriadku. Podľa tohto zákonného ustanovenia prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku z nakladateľstva C. H. Beck autorského kolektívu pod vedením doc. JUDr. Mareka Števéčka, PhD., rok vydania 2016 na str. 566 vysvetľuje, že prostriedkom procesného útoku a prostriedkom procesnej obrany je taký procesný útok strany sporu, resp. jeho obsahovo ucelená časť, ktorá vyžaduje, aby súd vykonal určitý procesný úkon skôr ako vydá rozhodnutie, ktorým sa konanie v inštancii končí (pozitívne kritérium) a príkladmo uvádza, že takýmito procesnými úkonmi súdu sú napríklad nariadenie ďalšieho pojednávania, či vykonanie dôkazu. Podľa negatívneho kritéria vymedzuje komentár prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany tak, že nimi nie sú vyjadrenia strán sporu k právnej stránke veci a vyjadrenia k tomu, ako má súd vyhodnotiť vykonané dôkazy. Medzi prostriedky procesnej obrany radí kolektív autorov aj hmotnoprávnu námietku založenú na určitých skutkových tvrdeniach. Je teda možné konštatovať, že námietka nedostatku vecnej pasívnej legitímácie je hmotnoprávnou námietkou. Keby aj strana sporu nenamietla vecnú legitímáciu v spore, súd majúci vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých vyplýva nedostatok vecnej, či už aktívnej alebo pasívnej legitímácie strany sporu nemôže tieto skutkové zistenia prehliadnuť, ak podľa rozhodnutí najvyšších súdnych autorít vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamietla (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.06.2010 sp. zn. 2Cdo/205/2009), pretože by nebol naplnený princíp právnej istoty zakotvenej v článku 2 Civilného sporového poriadku, že ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a vec rozhodnutá v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít.

20. Výrok o trovách konania je výrokom závislým na rozhodnutí vo veci samej, preto ak bolo čo i len sčasti zrušené rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej, bolo nevyhnutné zrušiť aj rozhodnutie o nároku strán sporu na náhradu trov konania. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci samej (§ 396 ods. 3 C. s. p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).